

AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 13.

JOLIET, ILLINOIS, 9. JANUARJA 1917

LETNIK XXVI

Ljubi boji ob reki Seret na Rumunskem.

Ruske čete se trdovratno ustavljajo in podjemajo protinapade, ali brez uspeha.

KRVAVI SPOPADI BLIZU RIGE.

Nemški napadi pred Verdunom odbiti. Lahj ne morejo naprej.

Rim, 4. jan. — Na trentinski fronti je sovražno topništvo obstreljevalo Volo in Arsiero v Astiški dolini ter Asiago in Gallio, a je bilo prepojeno po naših baterijah.

Topništvo je bilo delavno na obeh straneh ob ostali fronti, zlasti na Kraški planoti.

Tu je bilo nekaj sovražnikovih branšč razdejanih v sosesčini Lukatic, jugozapadno od Kostanjevice.

Lahi se znajo ustiti.

Rim, 5. jan. — Šovražen oddelek je podjel silen napad med Adizo in Gardim jezerom. Bil je odbit po hudem streljanju s puškami in strojnimi puškami iz naših postojank. Sovražnik je bil prisiljen k umiku v neredu, ko je utrpel težkih izgub.

Sovražnikov poskus razgledovanja v odseku pri Plaveh se je izjalovil.

Na Kraški planoti so naše čete napredovale kakih 200 jardov po nenadnem in uspešnem napadu ter se ustanovile v novih postojankah. Protinapadi so bili odbiti.

Nobenih važnih dogodkov.

Rim, 7. jan. — Zdajpazdaj so bili topniški boji. Z nenadnim napadom smo napredovali kakih 600 jardov blizu Griča 208. Upravni smo neko točko naše fronte na Krasu.

Makedonska fronta.

Berlin, 4. jan. (Brezlično v Sayville.) — Uradno poročilo velikega glavnega stana:

"Makedonska fronta: Nobenih važnih dogodkov."

Nobenih važnih dogodkov.

Sofija, 6. jan. — V krivini reke Černe (makedonska fronta) je poročnik Brandek zbil svoj drugi privezan balon, ki je padel v plamenih.

Berlin, 6. jan. — Topniški boj se je vršil v krivini reke Černe. Na fronti ob Strumi so bile praske med patrolami.

Rumunska fronta.

Berlin, 4. jan. (Brezlično v Sayville.) — Uradno poročilo velikega glavnega stana, rumunsko bojno torišče:

"Armada skupina nadvojvode Jožefa: V gozdnatih Karpatih se je posrečilo ruskim oddelkom, ustanoviti se v enem najprednjih jarkov severno od Mešte Kanešti. Nemške in avstrijske čete so osvojile severno Ojtuško cesto in obe strani Soveje v Sučiški dolini, vzele več višin z bajonetom in jih obdržale proti močnim sovražnim protinapadom.

"Armada skupina feldmaršala von Mackensena: Nad Odohešti, severozapadno od Fokšanov, so bile naše čete zmagovite v odseku reke Milcova.

Močen oddelek ruskega konjstva je poskušal prodreti zapadno od ustja reke Buzeu, a je bil odbit.

"Nemški in bolgarski polki so naskočili ramo ob ramo v spopadu trdovratno branjeni mesti Mačin in Žižila. Nad 1.000 ujetnikov je bilo dovedenih in 10 strojnih pušek uplenjenih. Izvzemši ozki zemski jezik, držeč v Galac, na katerem se še obdržuje ruska zadnja straža, je Dobrudža popolnoma očiščena sovražnika."

Osvojili Brailo.

Berlin, 5. jan. (Brezlično v Sayville.) — Nemške in bolgarske čete so osvojile Brailo, kakor je naznanil novej veliki glavni stan. Uradno poročilo se glasi:

"Po pravkar dospeli vesti so nemške in bolgarske čete v Veliki Valahiji osvojile Brailo, glavno trgovinsko mesto rumunsko.

"V Dobrudži smo zasedli tudi v Galac držeči ozki zemski jezik, na katerem se je še obdrževala ruska zadnja straža. Dobrudža je torej popolnoma očiščena sovražnika."

Bolgarsko vojno naznanilo.

Berlin, 6. jan. (Brezlično v Sayville.) — Bolgarsko dnevno poročilo z dne 5. t. m. se glasi:

"V Dobrudži pri Mačinu in Žižili so bili Rusi hudo poraženi; umeknili so se v Brailo, zasledovani po bolgarskih in nemških četah do desnega donavskega brega.

"Levo sovražno krilo se je poskušalo zbrati pri Vacareni, a se ni utegnilo in je bilo zasledovano dalje do Galaca. Kakih 1.300 Rusov je bilo ujetih."

Rusi se upirajo zama.

Berlin, 7. jan. (Brezlično v Sayville.) — Uradno poročilo velikega glavnega stana:

"Armada skupina nadvojvode Jožefa: V zasneženih gozdnatih Karpatih je bil silno hud mrz. Bojevanje se je omejevalo na patrolna podjetja in posamezne topniške boje.

"Med Ojtuško in Putensko dolino smo osvojili več oporišč ter potisnili Ruse in Rumune dalje nazaj v smeri ravnine.

"Armada skupina feldmaršala von Mackensena: Monakovski pešpolk telesne straže je naskočil včeraj vrh Adobesti.

"Med krajema Fokšani in Fundeni so podjeli Rusi na fronti 25 kilometrov z velikimi množstvi protinapad. Samo v smeri na Obolešti se jim je posrečilo, nekoliko pridobiti na ozemlju. Na vseh drugih točkah se je napad izjalovil pod težkimi izgubami za sovražnika v sled trdovratnega odpora nemških čet, ki je v njih rokah ostalo več sto ujetnikov."

Ruska fronta.

Petrograd, 4. jan. — Oddelek Avstrijev, kakih 200 moč broječ, je poskušal zasesti zakop v ospredju jugovzhodno od Brzezanov. Napadniki so bili poginili nazaj v svoje okope po našem streljanju.

Oddelek naših skautov je napadel neko sovražno stražišče blizu Stanislavova. Nekaj Avstrijev je bilo ba-

jonetovanih in drugi so bili ujeti. Na svojem povratu so bili naši skauti napadeni odzadaj po močnem sovražnem oddelku, ali naši vojaki so poginili Avstrijev v beg in se vrnili varno v svoje zakope.

Nemci zavzeli otok.

Berlin, 5. jan. — Vzhodna fronta: Fronta princa Leopolda: Med brežino in Friedrichstodom je bil začasno močan topniški dvoboj. Dva ruski bataljoni napadli dele naših postojank. Boj se še vrši. Rusi so napadli brez uspeha štirikrat neki otok, odvzet jim severozapadno od Dvinska.

Francoška fronta.

Pariz, 4. jan. — Med rekama Oise in Aisne smo razkropili sovražno razgledno skupino severno od Frontenoy in ujeli nekaj mož. Običajna kanonada se je vršila ob celi fronti.

Berlin, 5. jan. — Bojevanje je bilo omejeno vsled dežja in megle.

Dež ovira bojevanje.

Berlin, 5. jan. — Zapadna fronta: Neugodno vreme je povzročilo, da je bila topniška delavnost omejena. V več odsekih fronte so bila mala patrolna podjetja uspešna.

Pariz, 5. jan. — V Champagni so bili spopadi med patrolami. Na levem bregu reke Meuse smo odbili napad proti eni naših malih postojank vzhodno od Griča 304.

Kavkaška fronta.

Petrograd, 4. jan. — Hudi snežni viharji se trajajo ob celi fronti. Sneg je sedaj dosegel človeško višino in je globlji ponekod ter zakriva ceste in koč, ker ga ne moremo odkidati.

Mezopotamska fronta.

Carigrad, 4. jan. — Na fronti ob Tigridu so Britanci napadli del naših postojank dne 31. dec. Bili so odbiti s težkimi izgubami, ki so precejšene na 500 do 600 mož.

Torpedirani parniki.

Pariz, 5. jan. — Norveški parnik "Oda", 1101 tono velik, je bil pogreznjen po nekem podmorskem čolnu, a mostvo je bilo rešeno. Včeraj je bil pogreznjen španski parnik "San Leandro".

London, 5. jan. — Lloyds potrjujejo, da sta bila torpedirana grški parnik "Tsiropinas", 3015 ton velik, in norveški parnik "Helgoy".

Pariz, 5. jan. — Havasova brzojavka iz Corunne, Špansko, poroča torpediranje grškega parnika "Siripiros" po nekem nemškem podmorskem čolnu.

Upor v Moskvi.

Berlin (brezlično v Sayville), 4. jan. — "Po nedavno iz Stockholma dospelim poročilu," piše Agentura za prekomorske novice, "je imela prepoved proti prirejanju shodov v Moskvi v četrtke resne posledice. Tozadevna poročila so doslej objavljena le v odlomkih, vendar prinašajo dejstvo, da je bilo tekom nekega upora 100 oseb usmrčenih.

Policija, ki ni bila kos položaju, je poklicala vojakov, ali ti so se postavili na stran ljudske množice."

Po neki drugi govorici se nahajata policijski načelnik Čelnakov in princ Lujov med aretiranci.

Važna posvetovanja.

London, 5. jan. — Londonski časopisi pripisujejo poročilo, da se imajo

na Dunaju in v Berlinu vršiti važna posvetovanja, velik pomen.

Iz okolišnosti, da se generalni štabi ne udeležijo sestankov, sklepajo, da gre za diplomatska vprašanja in ne za vojaška.

Cesar Viljem, cesar Karel, kralj Ferdinand in sultan se snidejo na Dunaju, po tistih časnih poročilih, dočim se zberejo ministri zunanjih stvari in predsedniki državnih zborov v Berlinu. Zadnji se snidejo dne 19. januarja.

Sestanek na Dunaju se bo vršil prekone pred berlinskim sestankom. V Carigradu je že pripravljen vlak, da popelje sultana v avstrijsko glavno mesto.

Prvi minister Tisza in grof Andrássy se snidejo na Dunaju.

V Berlinu.

Rim, 4. jan. — "Corriere d'Italia" naznaja, da so se ministri nemškega avstro-ogrškega, bolgarskega in turškega vrada zunanjih stvari sešli v Berlinu k važnemu posvetovanju.

V glavnem stanu cesarja Viljema.

Dunaj, 5. jan. (Čez Amsterdam in London.) — Važna konferenca se je vršila dne 4. jan. v vojnem glavnem stanu nemškega cesarja, pri katerem sta bila nadvojvoda Friderik, vrhovni poveljnik avstro-ogrškega armad, in feldmaršal baron Hoetzendorf, njihov generalni tabni načelnik, na "posebnem in naglem posetu, da sta z nemškim cesarjem razpravljala". Posvetovanj so se udeležili nadalje bolgarski prestolonaslednik Boris, general-feldmaršal von Hindenburg in general-stanodrednik von Ludendorff. Nemški cesar je podelil nadvojvodi Frideriku hrastov list k redu Pour le Merite.

Črna gora in Srbija pod Mirkom?

Amsterdam, čez London, 5. jan. — Brzojavka na "Rheinische Westphalische Zeitung" v Essenu iz Berlina pravi, da se vrše pogajanja v Lucernu, Svica, med zastopniki Avstro-Ogrske in Črne gore, kakor tudi Nemčije, za ustanovitev nove jugoslovanske države pod avstro-ogrskim pokroviteljstvom in s črnogorskim princem Mirkom, drugim sinom kralja Nikolaja, kot njenim vladarjem. Princ Mirko je ostal na črnogorskem, ko so zasedle isto avstro-ogrške čete.

Hrvatska, Dalmacija in Bosna.

Washington, D. C., 4. jan. — Hrvatsko, Dalmacijo in Bosno misli Avstro-Ogrska združiti v samoupravno državo, po neki vesti, dospeli semkaj danes. Nova država bode vladana slično kakor Galicija.

Prebivalstvo omenjenih treh provinc znaša skupaj do 6.000.000 in je skoraj čisto slovansko.

Pravijo, da en namen za ustanovitev nove države je, če bodo centralne vlasti narekovale vojne pogoje, da bosta Srbija in Črna gora dodani slovanski državi, ustanovljeni po zgornji sestavi.

Vopička pod nemško obtožbo.

Washington, D. C., 6. jan. — Tajnik Lansing je danes brzojavil poslancu Vopički v Bukureštu, ki zastopa ameriške koristi v Rumuniji, Srbiji in Bolgariji, naj pošlje izjavo glede nemške obtožbe, da je kriv neneutralnega ali pristranskega vedenja v prid Rumuniji. Med preiskavo ostane poslanec na svojem službenem mestu. Če so obtožbe upravičene, bo odpuščen iz diplomatske službe; če ne, bo prejkone premeščen iz vljudnosti od Nemčije.

Villa poražen.

Chihuahua City, Mehika, 5. jan. — Villa je bila poražen pri Jimenezu včeraj po generalu Francisco Murguía iz gube 1.500 upornikov na mrtvih, ranjenih in ujetnikih. Med usmrčenimi sta glasoviti uporniški voditelji Lopez in neki drugi Villos general, kakor pravi uradno poročilo, prejele tukaj nocoj od Carranzovega poveljnika.

Villa in njegov podnačelnik Salazar sta baje na begu proti El Vallu v avtomobilu, vroče zasledovana po vladnih četah.

Pogrešani municijski parniki.

New York, 5. jan. — Sedem velikih prekomorskih parnikov, do krova napolnjenih s strelivom in tihotapskim blagom ter namenjenih za ententne zaveznike, je zaznamljenih danes kot "izgubljeni", kajti že davno bi imeli dospeti v določene kraje. Ali so bili torpedirani, ali odvedeni v nemške luke, o tem ni nič znanega. Njihova usoda ostane prejkone tajnost do končanja vojne.

Pogrešane ladje so: "Georgic", 10.077 ton; "Andania", 13.405 ton; "An-

Senat za izmeno mirovnih pogojev.

Nadaljevanje vojne pomeni vojno z Združenimi Državami, pravi senator Lewis.

VILJEM HOČE MIR IZSILITI.

Važna posvetovanja na Dunaju in v glavnem stanu nemškega cesarja.

Washington, D. C., 5. jan. — Na skupini vojskujočih se vlasti naslovljeno predsednika Wilsona, naznaniti svoje mirovne pogoje, je bil danes pozno popoldne po tridnevni viharji razpravi o dobrih. Končana je bila razprava s silno naglico, ko so se voditelji demokratske stranke zedinili glede resolucije, ki se od prvotne senatorja Hitchcocka razlikuje v toliko, da ne pomeni odobritve cele note pred sednikove. Deset progresivnih republikancev se je pridružio demokratski večini. Razmerje glasovanja je bilo 48 proti 17.

Besedilo resolucije.

Sprejeto nadomestno resolucijo je predlagal senator Jones, Washington, ki se je poprej dogovoril s senatorjem Hitchcockom. Glasi se:

"Senat priporoča in odobruje najnujnejše v diplomatskih notah predsednikovih z dne 18. dec. obsežni poziv, da vojskujoče se vlasti naznanijo pogoje, pod katerimi se je mogoče pogajati o sklepu miru."

Senzačna izvajanja.

Svoj višek je dosegla razprava s senzačnimi izjavami senatorja Lewisa, Illinois, govornika vladne stranke, ki je, ne da bi naravnost omenil submarnsko vprašanje, izjavil, da se Združene Države ne bi mogle ogniti vojni, če bi se nadaljevala, in da Amerika ne bi več trpela nobene napačne razumeve, po kateri bi ameriški državljani trpeli škodo na svojem življenju ali svoji lastnini.

Zato za mir.

"Če se take razmere nadaljujejo", je rekel G. Lewis, "potem ne bo Ameriki vpoštevala nobene prošnje za odpuščenje, ampak bo kaznovala s svojo polno močjo. Trdim, da pomeni nadaljevanje vojne vojno z Združenimi Državami, in zato kar najmanj ne dvomim o modrosti prizadev v dosegu miru, da nam ostane mir v Ameriki ohranjen."

G. Lewis je izrečno omenil škodo,

sonia", 8.513 ton; "Voltaire", 8.618 ton; "Bellerephon", 8.954 ton; "Belgravian" in "Bayrealaux".

Billik pomiloščen.

Springfield, Ill., 3. jan. — Guverner Dunne je danes pomiloštil Hermana Billika, ki je bil v juniju 1907 v okraju Cook zaradi namišljenega umora Marije Vrzal obsojen k smrti na vislicah. Billikovo življenje je v zadnjem trenutku rešil prejšnji guverner Deneen, ki je izpremenil smrtno kazen v do smrti zapor. O nedolžnosti obsojenca je bil prepričan predvsem Father O'Callahan, ki deluje sedaj v Washingtonu. Neutrudnim prizadevam omenjenega duhovnika se ima Billik zahvaliti za svoje končno pomiloščenje.

Ameriški odgovor Carranza.

Washington, D. C., 4. jan. — Ameriški odgovor na Carranzovo odklonitev, podpisati protokol, je bil izročen danes Luisu Cabreri, predsedniku mehiške komisije v New Yorku.

Ali bo imela komisija še nadaljnjih sej, je odvisno od sklepa mehiških delegatov.

Atlas — zastonj!

Ročni atlas ali barvane zemljevide vseh držav in dežel celega sveta, obsegajoč 40 strani 7x5 palcev velikosti, pošljemo na zahtevo zastonj vsakemu naročniku "Amer. Slovenca", če pošlje celoletno naročnino dva (\$2) dolarja. Ta ročni atlas je velezanimiv, zlasti v teh burnih časih. V njem je 32 barvanih zemljevidov, vsa mesta na svetu, katera imajo nad 100.000 prebivalcev, ter vse države in vse dežele na svetu, velikosti ameriških držav in držav celega sveta, kakor tudi število njih prebivalcev.

Pošljite naročnino (\$2.00) takoj in omenite, da vam naj pošljemo ročni atlas.

ki "bi jo utegnile vojaške ali diplomatske ukrepite povzročiti življenju ali lastnini državljanov te dežele in ki se ne sme več trpeti".

Zavezniške zahteve.

Washington, D. C., 5. jan. — Tudi zavezniški mirovni pogoji se baje že nahajajo v rokah predsednikovih in se v svojih točkah bistveno ne razlikujejo od nemških. Pravijo, da ententini zavezniki zahtevajo obnovo Belgije in odškodnino za napravljeno škodo, zapustitev severne Francije, svobodno poljsko kraljestvo, svobodno Srbijo in svobodno Črno goro.

Glede balkanskih držav obsegajo zavezniški pogoji baje celo vrsto fantastičnih (?) zahtev, ki se tičejo zlasti ustanovitve ruskega pokroviteljstva nad Armenijo, na izključitev Turčije kot velesile v Evropi in odstop Carigrada na Rusijo.

Viljem hoče mir izbojevat.

Amsterdam, 6. jan. — Po neki brzojavki, dospeli iz Berlina, je bilo objavljeno sledeče povelje nemškega cesarja na armado in mornarico:

"Skupaj z našimi zavezniki sem naslovljen na naše sovražnike predlog, stopiti z nami v mirovna pogajanja. Ponudba je bila zavrnjena. Pohlep naših nasprotnikov po moči jih je napotil, težiti za uničenjem Nemčije. Vojna se bo nadaljevala. Pred Bogom in človeštvom izjavljam, da nosijo samo vlade ententinih vlasti odgovornost za strašne žrtve, ki jih bo zahtevalo nadaljevanje krvave borbe."

"S pravično razgorčenostjo nad zločinsko prevzetnostjo naših sovražnikov in trdno odločilo, naše najsvetejše imetje braniti, postanete kakor jeklo in železo. Naši nasprotniki so roko, ponudeno jim k miru, zaničljivo sunili od sebe. Z božjo pomočjo in v svojem orožjem bomo mir izsilili."

(Podp.) Wilhelm I. R."

"Edini predmet".

Amsterdam, 7. jan. (Čez London.) — Po nemških časnih poročilih se je zadnji petek mudil grof Czernin, avstro-ogrski minister zunanjih stvari, v nemškem glavnem stanu, da se je posvetoval s cesarjem Viljemom o položaju. Državni tajnik dr. Zimmermann je bil tudi navzoč. Ena stvar, ki se prišla v razgovor, "se je tikala miru".

Novi guverner.

Springfield, Ill., 5. jan. — Prihodnji ponedeljek bode povodom uradne vmesitve guvernerja Frank Lowdena 250 častnikov illinojske milice tvorilo častno stražo.

Pet pešpolkov, konjstvo, topništvo in bolnični voj bo zastopan pri svečanosti. Poudelna parada skozi mesto se bo vršila pred vmesitvijo.

DENAR V STARO DOMOVINO

posljemo skozi najzanesljivejše bančne zavode. Tam izplača denar c. kr. pošta.

Pošljemo tudi brzojavnim potom kolikor koli kdo želi poslati, od najmanjše (5 kron) vsote do tisočev kron. Brezlično-brzojavne pošiljave despojo naravnost v Avstrijo in se izplačajo v 5. do 10. dneh. Vse tozadevne izvirne pobotnice bomo prejeli, ko bo pošta zopet poslovala.

Vsaka beseda pri naslovu za brzojav stane 65c, poleg tega se računa tudi za število, namreč: 200 kron sta dve besedi posebej. Tako stane brzojav, ki bi bil za: Uredništvu Slovenca, Ljubljana, Kranjsko, Avstrija, 200 kron, — kar obsega 7 besed po 65c, je \$4.55.

Za tisoče kron stane brzojav istotoliko, kot za starih 5 kron. Poleg spodaj navedenih cen se mora poslati še za brzojav, kolikor pride od besed in števil. Danes pošljemo:

10 K za...\$1.50 100 K za...\$14.00
25 K za...\$3.75 1000 K za...\$139.00
50 K za...\$7.25 5000 K za...\$690.00

Vsako pošiljatev garantiramo.

AMERIKANSKI SLOVENEČ
bančni oddelek,

1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

NOVOIZVOLJEN KONGRESNIK LETI V WASHINGTON.

O. D. Bleakley, nedavno izvoljen kongresnikom iz Franklina, Pa., se je podal iz Philadelphije v Washington, D. C., v vojaškem znakoplovu in je preletel razdaljo v dveh urah.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH
SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

Družbino geslo: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, JEDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1513 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik.....GEO. WESELIH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

ŠTEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICHO, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEK, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani (icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljave se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na I. porotnika.

Pegam in Lambergar.

POVEST

SPISAL DR. FRANC DETELA.

UVOD.

Z bistro glavo in s hrabro pestjo so si bili ustanovili celjski grofje v teku let nekakšno jugoslovansko kneževino, ki je obsegala v petnajstem stoletju južno Stajersko, del Koroške in Kranjske, Hrvaško in Medmurje, tesno zvezana s srbsko kneževino in z Bosno.

Poslednji grof celjski, Ureh II., sin Friderika II. in Elizabete grofinje Frankopanke, je bil kot nečak cesarice Barbare, soproge cesarja Sigismunda, v svaštvo z Luksemburžani in kot sestranec cesarice Elizabete, soproge cesarja Albrehta II., s Habsburžani. Bil je za ženo Katarino, hčer srbskega kneza Jurija Brankovića, ki je bila sestrica sultanice Mare, soproge turskega sultana Murada II.

Ko pa so bili Ogrji 9. novembra 1456 v Belem gradu zavrtno umorili poslednjega celjskega grofa, se je vnel za bogato dedino trd boja. Jan Vitovec, vojskovodja zadnjih dveh Celjanov, Friderika II. in Urha II., je posegel samostalno v zapuščinske zadeve, naredil veliko zmešnjavo in zanetil ogenj, ki je plamtel po Stajerskem, Koroškem in Kranjskem.

Ta Jan Vitovec je bil doma iz Češkega, kjer so bile husitske vojne vzgojile cel zarod državnih vojakov in izbornih poveljnikov, ki so se odlikovali po vseh bojiščih tistega časa. Po naših krajih je zastoval Jan Vitovec. Ta je napadel cesarja Friderika IV., glavnega dediča poknežene grofije celjske, in prelomastil Kranjsko deželo, ki je stala večinoma na cesarjevi strani, s svojo vojsko po dolgem in širokem.

Narodna pesem in pravljica se še živo spominja tega hudega Čeha. Njej je Vitovec samo Čeh, pravi Čeh, Čeh par excellence, ali kakor se je govorilo takrat, Pegam. Pegamovo bojevanje se je zarezalo kmetu tako globoko v spomin kakor boj za staro pravdo, kakor vojne s Turki, po besedah Prešernovih: "Odtod samo krvavi punt poznamo, boj Vitovca in ropanje Turčije."

Ozreti se je treba samo na nekatere dogodke iz življenja cesarja Friderika IV. in primerjati narodno pesem

Pegam in Lambergar.

Pegam pravi, govori:
"Kje se men' enak dobi?
Kaj ti pravim, cesarost,
Ti ga nimaš pod sabo,
Da bi skusil se z mano!"

Tako cesar govori:
"Kaj ti pravim, Pegam ti?
Jaz imam ga pod sabo,
Da se skusit zna s tabo.
Velik ni, pa je širok;
Al' nam tukaj je od rok.
V beli je ljubljani doma:
Lambergar junak je ta."

"Bo naj, kjer če, pošli ponj,
Al' pa piši mu na dom,
Da se z njim poskusil bom!"

Hitro cesar pisma tri
Lambergarju dat' veli.
Lambergar jel pisma brat',
Jele mu solze kapljat'.

Mati za pečjo sedi

In tako mu govori:

"Kaj t' je, Lambergar ti mlad!
Ko začel si pisma brat',
Jele ti solze kapljat':
Debele kapljajo solze
kakor vinske jagode?"

"Kaj bi ne, kako bi ne!
S Pegamom vojskovat' se je!
V čelo tri pedi širok,
V čelo tri pedi dolg:
Vojskovat' se moram z njim,
Trd'ga boja se bojim!"

Mati dalje govori:
"Lambergar, le molči ti!
Jaz doma bom za pečjo,
Pa pri tebi z vso močjo:
Bom molila rožnikranc,
Srečen bode boja konc.
Sedi na brčga konjčica,
Na prelep'ga pramiča,
Ki sedem let že rumeno
V stali je pšeničico,
Ki je sedem let samo
Pil sladko vipavčico.
Ko na Dunaj pridričiš,
Tak po Dunaju letiš,
Da se iskre kujejo,
Okna pa razsujejo.
Stoj pred hišo Pegama,
Ravno kosil bo doma,
In tako zavpij srčen:
Pegam, Pegam, pridri vuni!
Pridi, skusi se z mano.
K temu se prestrašil bo,
Padla bo mu žlica 'z rok,
'Z ust založaj ravno tak'.
On bo djal: Počakaj ti,
Da kosilo pred mini!
Ti pa reci le tako:
Piti, jesti mi ne bo,
Da poskusim se s tabo.
Bosta v prvo zjezdila,
Prelepo se kušnila;
Spet se v drugo zjezdila,
Si mazince odgriznila;
Bosta v tretje zjezdila,
Glave bosta sekala.
On imel bo glave tri,
Sekaj pa po srednji ti;
Kadar jo pa vržeš preč,
Jo nasadi na svoj meč!"

Lambergar tako stori,
Kakor njega mati uči.
Tja na Dunaj pridriči,
Tak po Dunaju leti,
Da se iskre kujejo,
Okna pa razsujejo.
Pegam kosi še doma,
On pred hišo Pegama
Pa zavpije ves srčen:
"Pegam, Pegam, pojdi vuni!
Pridi, skusi se z mano!"

Pegam vstraši se hudo:
Padla žlica mu je 'z rok,
'Z ust založaj ravno tak'.
Pegam reče: "Čakaj ti,
Da kosilo pred mini!"
Pravi Lambergar na to:
"Jesti, piti mi ne bo,
Da poskusim se s tabo."

Pegam zdaj odgovori:
"Meni nič za tebe ni,
Ki imaš roso glavo,
Mi za tvojo je ženo:
Mlada vdova bo doma
Kruha potlej stradala."

Šla sta vunkaj na polje,

Kakor takmu boju gre.
V prvo sta se zjezdila,
Prelepo se kušnila;
V drugič sta se zjezdila,
Si mazince odgriznila;
V tretje sta se zjezdila,
Glave sta si jemala.
Pegam ima tri glave,
Lambergar ga ob srednjo de.
Ko jo je odsekal preč,
Je nabodel jo na meč,
In po Dunaju drči
'Z oken glažovna leti.
V lini cesarost stoji
Ino pravi, govori:
"Hvaljen bodi večni Bog,
Preč je vojska, vir nadlog!"

Dalje cesar še to prav':
"Lambergar, kje boš ti stal?
Al' češ bit' na Dunaju,
Al' na Kranjsko greš domu?"
Lambergar si Kranjsko zvoji',
Kjer je srečen zadovolj.

I.

Srce trepeče
Od hrepenenja,
V sumni vrtnec
Sili življenja.
S. Jenko.

Po ostri zimi je nastopila leta 1457. zgodnja pomlad. Južni vetrovi so topili sneg po gorah, da so nastale povodnji. Narastla je kamniška Bistrica, kakrat še ne tako razdeljena in razpeljana kakor dandanes, in preplavila mengiško polje; in po Viru in Dobu so ljudje komaj jezili vodo, ki jim je vha-jala v hiše.

Dobre četrte ure od Doba na poti proti Kamniku se skriva za drevjem grad Črnelo, ki se sme pristiževati najstarejšim na Kranjskem. V tem času, ko se vrši naša povest, je bil močno utrjen; obdajalo ga je debelo zidovje in na oglih so se dvigali visoko mogočni stolpi. Lastnik mu je bil Kristof iz rodovine Lambergarjev, ki je bila tedaj razširjena in imovita po vsem Kranjskem: zakaj radodarno so ji vračali obile usluge izprva grofje celjski, pozneje nemški cesarji. Mladi Kristof je bil preživel dve leti na celjskem dvoru; po smrti grofa Urha, poslednjega njega Celjana, ki je umrl 9. novembra 1456, pa se je bil spri z glavnim poveljnikom, Janom Vitovcem, in se vrnil na svoj rojstni grad k materi in sestri. Prva skrb mu je bila, grad še bolj utrditi; zakaj bal se je, da ga bode še drago stal spor s silnim vojskovodjem. Ker pa je menil, da mu bode sedaj življenje teklo v domači dolini, se je prijaznil s sosedji, ki mu bodo preganjali dolgčas in pomagali v potrebi. Vrtnik mu je bil mladi baron Ravbar s Krumperka in nekoliko starejši Apfaltern, tedaj lastnik Brdkega gradu. Ti so bili kmalu dobri znanci, in kadar je odjezdil Kristof na Brdo ali na Krumperk, je postajala gospa mamka pri visokem oknu in gledala, če ne prihaja; in kadar sta bila onadva v gostih, so se sedevali skupaj do trde noči. "Pa da bi se vsaj kaj pametnega menili ali pa brali kaj lepega!" je vzdihovala gospa, uverjena, da v njeni dobi mladina še ni bila tako lahkomišelná.

Bilo je lepega popoldne meseca suša, ko je razkazoval Kristof prijateljem nove utrdbе.

"Torej res misliš, da ti bo treba vsega tega?" je vprašal mladi Ravbar.

"Da," je dejal Kristof zamišljen, "in bojim se, da kaj kmalu."

"A za Boga!" povzame Apfaltern; "kako je sploh možen najmanjši dvom o postavnem nasledniku po celjskem grofu! Dedna pogodba iz leta 1443. med cesarjem in grofom Urhom govori natanko: ako izmrje habsburški rod, podedujejo celjski grofje Istro in na Kranjskem Novo mesto, Metliko, Vipavo, Postojno itd.; ako pa izmrje Celjanje, pripade grofiji glavaru habsburške rodovine. Poslednji Celjan je mrtev; glavni habsburžanov je cesar Friderik: stvar je jasna ko beli dan."

"In vendar se plete že štiri mesece," je opomnil Kristof in zmignil z rameni. "V vojnem zboru sem jaz razložil vse to in zahteval, da se takoj pokorimo cesarju in ga priznamo za grofa celjskega. A kako je porasel Vitovec! Take važne stvari, da se ne rešujejo v enem hipu, niti ne v vojaškem šatoru. Treba da je počakati, da se oglase dediči, in onemu izročiti dedino, ki ima največ pravice. Njegova veljava in zgovornost sta zmagali. Nekaj malega se nas je ločilo, ko smo se doobra skregali; večina pa je ostala pri Vitovcu in z njo poglavitni vodje: Jošt So-teški in — za katerega mi je najbolj žal — Ostrovrhar z Galenberga. Naj bi bil ta pristopil k nam, dober del vojske bi stal na naši strani. A on je ves zaljubljen v Vitovca; ta mu je vzor vojnika, državnika, prijatelja in kaj vem česa še. Vrhu tega se še nečesa boji Ostrovrhar. Pred štirinajstimi leti — jaz sem bil še deček, a se dobro še spominjam hruma in vrišča — ko se je boril cesar z nepokojnim svojim bratom, je bil poskusil prvič kopje in meč Ostrovrharja; a obrnil takoj oboje proti cesarju."

"To je resnica," pritrdi Apfaltern. "Tudi zame je bila to prva vojna. Oproda sem bil svojemu stricu, ki je branil Ljubljano proti Vitovcu. Strahovitega Ostrovrharja se nihče ni upal lotiti, in malo da nam ni prodril v mesto."

"Treba ga je videti v boju," je nadejal Kristof, "da se ve, kolika opora je bil Albrehtu in kolika je zdaj Vitovcu. Vojaštvo ga vse obožava, ker meni, da je nezmagljiv; in res ima tako čarobno moč njegova neprestrašenost, da mora utunaciti največjega strahopetca. A kakor je strašen v boju, tako mil in prijeten je v družbi. Kjer je on, tam je veselje in kratek čas, in jaz ne pozabim nikdar lepih dni, ki sem jih preživel z njim. Večna škoda zanj! A nagiblje ga, kakor mislim, na Vitovecovo stran le strah, da mu cesar ne odpusti prejšnjega vedenja; zakaj zagrozil se je bil Ostrovrhar proti vojvodu Albrehtu, da mu izroči brata cesarja živega ali mrtvega; in res bi ga bil nekoč kmalu ujel."

"A naposled se bo vendar moral vdati cesarju," je omenil Ravbar; "saj ni drugega naslednika celjskemu grofu."

"Tako smo mislili od začetka," je odgovoril Kristof. "A včeraj sem zvedel nekaj novega. Oglasil se je drug dedič, ne manj mogočen od cesarja. To je Ladislav, kralj ogrski in češki. Ta terjaja zase grofijo kot nečak rajnega grofa."

Spogledali so se mladi znanci, zakaj novica je bila važna in neprijetna. "Namesto s Turki," je dejal Ravbar po dolgem molku, "se bomo tedaj sekali z Ogrji in Čehi. Turek si bode pa mel roke. Oj ti božja milost, zakaj so vendar umorili grofa Urha!"

Izprehajali so se ob okupu in se spominjali poslednjega Celjana in tragične njegove smrti. Hvalili so njegovo ponos, njegovo radodarnost in neomahljivo zvestobo kralju Ladislavu; kakor sploh na umrlem bližnjiku rajši gledamo vrline, na živem rajši slabosti.

"Vsa kneževina žaluje po rajnem grofu," je dejal Apfaltern, "in kaj je vladarju lepša nagrobnica od ljudske žalosti! A kakor zdaj stoje reči, — važna oseba je Vitovec."

"Gotovo," potrdi Kristof. "On ima vojsko zbrano, vsa imenitna mesta v rokah in denar za pasom, in v svesti si je, da bo zmaga tam, kamor se nagne on."

"A Vitovec je vendar za cesarja," omeni Ravbar. "Izročil mu je Novo mesto, Kostanjevico, Metliko, Višnjo goro."

"Da, a ta mesta niso bila prava celjska last, bila so le zastavljena. Celjske posadke leže pa še vedno v Radovljici, Ribnici, Kočevju, Ložu; nijednega celjskega mesta še nima cesar. Jaz se bojim Vitovca. On ima obširna zemljišča po Ogrskem in Hrvaškem: ako potegne s cesarjem proti Ladislavu, mu zapade vse, kar mu leži pod ogrsko kromo."

"To bi mu privoščil," se nasmeje Ravbar. "Torej je vendar prišel v skripec ta lisjak, kakor se vidi. Če se postavi za cesarja, mu vzame Ladislav, kar si je bil nagrabil pri Celjanu; če pa pomaga Ladislavu, mu vzame cesar, kar ima po naših krajih; in to je tudi nekaj. Radoveden sem, kako se bo de izvil."

"Vitovec?" povzame Kristof in pogleda po strani Ravbarja. "Za tega se ni bati. To je volk in lisjak v eni koži. Da bi le kdo drug ne zagazil v mrežo! A zapomniti si, prijatelja, da bomo letoš se marsikaj doživeli, in da bode nemara še ta moj zid prenizek in prešlab."

"Oh, oh," se je smejal Apfaltern, "tako mlad, pa že tako preudaren! Kdo ve, kaj se zgodi! In če bi tudi vedel človek, žalost bi bila nespejatelna."

"Istina," vsklikne Kristof in potrika prajetlja po rami, "ti imaš vedno dobre misli. — Lenčika, tu sem pred grad nam prinesi vina. — Danes ni nikogar doma; družina ima opravka ob Bistrici, in mati in sestra sta šli na pristavo."

Govor se jim je zasukal na prijetnejše predmete, in vino je poplaknilo kmalu vse skrbi. Matere in sestre pa dolgo ni bilo domov, in Kristof je stopil malo proti polju pogledat, če že prihajata.

"Od te strani se vračata," je dejal Ravbar. Zagledal ji je bil v daljavi in klical Kristofa.

"Kako častljiva je gospa," je opomnil poluglasno Apfaltern, "in kako lepo se prilagajo sivi lasje svežemu njenemu obrazu."

"In Ana, kako je krasna!" je dodal oni. "A zarad črnih las so ji lica videti še bledejša. Da bi le ne bila vedno tako otožna!"

"Žaluje po ženinu," je razlagal tovariš. "Z Ostrovrhajem je bila zaročena; a spor z Vitovcem je razdril tudi to zvezo."

(Dalje prih.)

SLOVENSKI JUNAKI.

(Iz "Slovenca")

Slovenski topničarji izborno streljajo.

Prijatelj našega lista je imel priliko govoriti s topničarjem, ki se je udeležil neke bitke v Galiciji. Fant se je vrnil ranjen z bojišča. Iz njegovega pripovedovanja posnamemo sledeče: "Naša baterija je nekega jutra dobila povelje, da se naj postavi na hrib, ki je bil kakih 1000 metrov oddaljen od mesta G.

V dolini je ležala lahka megla. Naš poveljnik je takoj izdal potrebna povelja, mi pa smo se pripravili na boj. Ni trajalo dolgo in že smo začeli sipati mrtonosne krogle in šrapnle v ruske vrste. Sovražne čete so grozno trpele pod našim ognjem. Rusi so padali kakor muhe. A vedno nove sveže čete so pritiskale od vseh strani na naše postojanke. Naša infanterija se je morala umikati. Vedeli smo, da se tudi mi ne bomo mogli več dolgo držati. Od naše baterije je bila le še polovica mož sposobnih za boj. Stal sem pri svojem topu in opazoval, kako je na hrib, oddaljen precej daleč od nas, prihajala četa jezdecov. Naš poročnik mi naznani, da je skozi svoj daljnogled opazil, da je ta četa skupina ruskih oficirjev. Poročnik mi pokaže svojo zlato uro ter mi veli: "France, dobro nameri, če zadeneš tisto sovražno gručo, ti podarim svojo uro."

Dobro sem nameril svoj top in sem poslal pozdrav v obliki šrapnela ruskim častnikom na onem hribu.

Naš poročnik je skrbno opazoval, kak bo učinek mojega strela. Veselega obraza vzdikne, ko se je dim nekoliko razpršil: "Bravo, moj dečko! Dobro si zadel! Cela tropa sovražnih častnikov je uničena. Tukaj imaš mojo uro!"

Veseli sem bil dela, ki sem ga izvršil. Videlo se je takoj, kako velik učinek je napravil šrapnel na ruski strani. Za trenutek se je na celi črti ruskoprodiranje ustavilo. A to je trajalo samo kratek čas. Zopet je ruska sila buknila z vso močjo ob naše postojanke. Morali smo nazaj. Predno pa smo zapustili našo postojanko, smo še zaplasi Rusom precej pozdravov s šrapneli.

Zlata ura, katero sem dobil od našega poročnika, pa mi je še danes dokaz, da sem storil v polni meri svojo dolžnost. Ko smo se ustavili na drugem hribu, me je zadel kos sovražnega šrapnela v ramo in sem tako moral za nekaj časa opustiti pošiljanje železnih pozdravov sovražnim Rusom."

Slovenski vojak rešil svojemu stotniku življenje.

Ranjen vojak, doma iz ptujske okolice, pripoveduje:

"V bitki pri Grodeku sem bil priča sledečemu junaškemu činu slovenskega vojaka. Velik kosaški oddelek je obkolil pri nekem gozdičku polovico stotnije domobranskega pešpolka. Stotnik je bil na mah ujet od Rusov. Mi smo sicer hiteli tiskani stotniji na pomoč, a ruska sila je bila prevelika.

Morali smo se umakniti in pustiti oni del stotnije svoji usodi. Četovodja zajete stotnije je, doma iz Savinjske doline, predno so Rusi odvzeli našim orožje, ojnacil svoje tovariše, da so se zakadili z vso silo v ruske vrste, kjer se je nahajal ujeti stotnik. Z neverjetno predznostjo se je posrečilo našim, da so rešili stotnika ter so se po bliskovito umaknili skozi gozd p. ti nam. Padlo je v srđitem boju več kot polovico moštva, a Rusi so bili vsled nenadnega napada od naše strani tako izven sebe, da nas sunek niso mogli odbiti, četudi jih bilo več kot osemkrat toliko kot naših. Stotnik in njegov junaški rešitelj sta bila hudo ranjena. Ko sta došla k nam, sta se objela kot brata. Vsi smo bili ganjeni. Junaški rešitelj, ki je vrli slovenski korenjak, bo dobil posebno odlikovanje."

Slovenec rešil vožno kuhinjo.

Občinski tajnik z Jesenice Ivan Potrato, podčastnik 97. pešpolka je v bojih v Galiciji z izredno hrabrostjo rešil vožno kuhinjo 97. pešpolka, katero je naskočil sovražnik. Vse se je čudilo, ko jo je pripeljal nazaj. Vsak slovenski vojak je na svojem mestu!

Nadloge obisti.

Vnetje obisti in mehurja, zaustavljanje in gošča vode, boleče puščanje vode, otekle noge in hrčvol radi neredov v obistih, rigalje in kislost v želodcu se uspešno lečijo s Severovim Zdravilom za Obisti in Jetra (Severa's Kidney and Liver Remedy). Cena 50c in \$1.00, v vseh lekarnah. Močenje pri otrokih se prepreči s tem lekom. Ako želite, lahko pišete po cirkular — navodilo kako in kdaj rabiti Severovo Zdravilo za Obisti in Jetra. Dobite je brezplačno. Ako še nimate slovenskega Severovega Zdravstvenega Kole-darja za 1917 (Severa's Medical Almanac for 1917) vprašajte zanj vašega lekarnarja. Če ga on nima pišite naravnost na W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Adv. Jan.

Česka denarna moč.

V "Slav. Monatscheft" priobčuje dr. J. Horak pregled češkega kapitala, osredotočenega v čeških denarnih zavodih. Akcijski kapitali, rezervni fond in vloge teh zavodov znašajo skupaj 4 milijarde in 730 milijonov (4,730,000,000) kron ter pride na vsako češko dušo (Čehov je 6,400,000) 739 K. Od tega kapitala je v poljedelskih zdru-gah 140 milijonov, kreditnih zdru-gah 900 milijonov, okrajnih kreditnih zdru-gah 180 milijonov, hranilnicah 1 milijarda, hipotekarnih bankah 508 milijonov, moravski deželni banki 172 milijonov in v 12 trgovskih bankah 1087 milijonov kron.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljša meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in preka-jene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba tu naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v naše mesnici in groceriji na voga-lu Broadway and Granite Street.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1118.

Naročite zaboj steklenic novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405

S. Bluff St., Joliet, Ill.

Iz bojev 3. armadnega zbora.

Pod naslovom: "Pri železnih Štajercih" opisuje neki vojni poročevalec boje našega III. domačega armadnega zbora:

Z avtomobilom se pripeljemo v neko vas, kjer biva generalni major Schmidt, ki s svojimi siviimi, velikimi brkami in s svojo mogočno osebnostjo takorekoč najboljšje pripada štajerskim polkom, ki jim poveljuje.

Prve dni potem, ko je izbruhnila vojska, v bitki pri Przemyslanju, je nepopisna hrabrost zaman poizkušala, da premaga surovo postavbo številke. Nasproti III. armadnemu zboru je stalo 6 ruskih divizij; 120.000 mož proti našim 40.000. 120 tisoč mož se je skrivalo v svojih zemeljskih utrdbah, ko je dirjalo naših 40.000 mož po obširni, prazni ravni, kakor divji bik s pobe-

mrtvecev, a mogočnost nečuvno silovitega napada je končno podrla vse zveze, ki jih je zgradil sovražnik in je zadavila sovražnikov trikrat premočni ogenj. Z naskokom se je vzel przemyslanski železniški nasip; bajonet štajerskih domobrancev si je napravil nato še pot v mesto. Zdelo se je, da je vse dobljeno, a ukazalo se je, naj se naši umaknejo. Povelje je učinkovalo tako, kakor učinkuje udarec s kopitom puške na glavo: zmešano je bilo vse; niso razumeli, kar se je ukazalo; marsikateri višji častnik se je bal natihome, da to zlomi duševno silo njegovih ljudi. Minulo je le nekaj dni in železni zbor napade zopet Grodek. Gradčani so z napadom vzeli višine Cunio, slovenski Štajerci vzamejo z bajonetom Powilenski; 47. slovenski pešpolk osvoji močne ruske postojanke pred Msano. Medtem ko naši zma-

gujejo, pride povelje: Umaknite se. Z nezlomljeno silo hiti III. armadni zbor, da oprostí Przemysl. Sam sem videl pri Przemyslu trdo preizkušeni železni zbor. Videli sem tisti strašni ponočni pohod iz Radymna v Nišankovce, 40 km hoda po čisti brez trdnega dna. Ko pridejo vojaki železnega zbora na določeni jim kraj, spe eno uro v blatnem občestnem jarku in na mokrih travnikih; takoj nato odrinejo v bojno črto, v vroči, strašni boj proti ruskim utrdbam na vrhu Magiere. Videli sem, kako so se vojskovali; videli sem tudi v Przemyslu, kako so vozili ranjence na vozovih, ki jih ni hotelo biti konca. Železni zbor vzame z naskokom, izgube so bile težke, glavne utrdbe na Magieri; sledila je vojska v strelskih jarkih, ki je takrat, ko so še Rusi trčili strelivo, izgledala drugače, kakor zdaj. V rojni črti so

moral ostati začetkoma vojaki štiri dni, ne da bi bili jedli kaj toplega. Izkopati so morali namreč še dolge jake, predno so mogli dobiti varne zveze z vojnimi kuhinjami. Ni bilo drugače mogoče, ker so brenčale kroglice ponoči in podnevi nad strelskimi jarki. Izbruhnila je še kolera. V vsakem jarku je zahtevala žrtve; v nekaterih postojankah so oboleli na kolero, kar celi roji in voji. Pred jarki so ležali kupi mrličev, ki jih niso mogli pokopati. Hujše so trpeli ljudje vsled tega smrada, kakor po sovražnih granatah. Najstrašnejše je bilo, kadar je ponoči zadonel od spredaj v tišini klic: Saniteta! Saniteta! Med mrtveci je ležal kak ranjenec, a pomagati mu ni bilo mogoče. Ruske strojne puške so namreč strašno kosile, če se je pred njih žičnimi ograjami kaj zganilo. Kliči ranjencev po pomoči so vedno bolj

pojemali so končno utihli, a na njih tovariše v strelskih jarkih je stokanje ranjencev v celi vojski najstrašnejše vplivalo. V Przemyslu sem takrat govoril z nekim štajerskim stotnikom, signum laudis je krasilo njegova hrabra prsa, a priznal mi je s solzami v očeh, da njegovi živi trajno ne morejo takega strašnega trpljenja prenašati. Vse, vse se prenese v vojski, samo bolesten klic ranjencev ne, če jim ne morejo pomagati in če jih morajo prepušiti njih usodi. Sreča je le, ker se to zgodi le malokdaj.

Odkar so minuli dnevi pri Przemyslu, je železni III. armadni zbor izpil še marsikateri krepi požirek iz kupe trpljenja. Od konca novembra stoji v Karpatih; ni minil skoraj dan, ki ne bi bil prinesel bojev in naporov, a njegova sila je nezlomljiva. Može preveva volja, da vzdrži, dokler ne

zmaga in so bolj jekleni kakor kdajkoli.

Židje in posestvo zemljišča v Galiciji.

Leta 1868. se je dovolilo Židom nakupovati zemljišča v Galiciji. Danes imajo Židje v Galiciji nad 35 odstotkov zemljišča, a isto toliko jemljejo v zakup. Od 2000 velikih posestev v Galiciji jih je 1100 v židovskih rokah, a po mestih in vaseh so že zaposedli 50 odstotkov od vseh parcel in realij. — Še groznejše upijejo številke, ki se nanašajo na posestvo malih posestnikov. Tekom samih treh let od 1894 do 1897 so Židje-oderuhi prodali 2856 gospodarstev po vaseh. V tem razdobju je zahteval prodajo v 310 slučajih davčni urad, v 137 slučajih — deželna banka — a v 6547 slučajih židovske banke. Zares, grozne številke!

Tretje nadstropje---3rd Floor
Otroško blago te prodaje

prodamo vdaj ceneje, kakor tovarniška cena.

Svilnate kape—Otroška svilnata pokrivala, enolična ali obšita s kožo, vredne 50c, sedaj27c
Otroške obleke—Kratke bele obleke za otroke, okrašene s špicami, za deco od 1. do 2. let, kos vsak89c
Otroške kratke kimonas—iz enoličnega platna, obšite s raznobarnim blagom, zda po23c
Otroški sweaterji—Otroški volneni sweaterji v plavi, rdeči in sivi barvi, sedaj po posebni ceni49c

STERN'S
BIG STORE
North Chicago Street Joliet, Illinois

Tretje nadstropje---3rd Floor
Spodnje obleke in nogovice.

Otroške nogavice—Deške in dekliške posebno velike fleeced nogavice vseh velikosti, vredne 25c, zdaj par14c
Otroške spodnje obleke—Rumene volnene spodnje obleke, telovniki in hlače, večjih vrst, vredne do \$1.00, zdaj kos po39c
Union obleke za dame—Fleeced union obleke, sidraste, 5 in 6, zdaj 43c
Ženske nogavice—Ženske težke ali fine fleeced nogavice, plain ali zarobljen rob, posebna prilika, par po12½c
Ženske spodnje obleke—Ženske spodnje obleke, ribbed or flat, sive ali bele barve, zdaj naprodaj kos po89c

RAZPRODAJA VSEGA ZIMSKEGA BLAGA

sredo, četrtek, petek in soboto, 10., 11., 12. in 13. januarja 1917

Tretje nadstropje---3rd Floor
Januarska velika razprodaja finih sukenj.

Pri ocenitvi blaga za to razprodajo nismo mislili na prejšnjo ceno. Kadar zagledate sedanje cene, se boste začudili in ne boste mogli opustiti, da bi ne kupili. Imamo jih okoli 200 VZORCEV SUKENJ in vsakdo ve, da so vzorci vedno boljši kot izdelek.

POSEBNOST!—Posebna zaloga otroških sukenj, nekatere male, nekatere večje, iz težkega volnenega blaga, dokler jih ne zmanjka jih bomo prodajali po\$3.79

OTROŠKE SUKNJE.—Otroške short lined suknje iz težkega korduroja, belega metelamb, ali iz medvedje kože, dokler zaloga ne poide jih bomo razprodajali po samo\$2.98

Ženske suknje \$3.95, navadna cena \$12.50. Iz težke volne, zelene, rujave, plave, s črnim žametastim ovratnikom.

Ženske suknje \$12.95, navadna cena \$20.00. Iz težke Wool Velour in s lepim, velikim kožnatim ovratnikom. Metelamb suknje in fine Plush suknje.

Dekliške Sample Suknje \$5.75—za od 12 do 14 let. Vredne od \$8.50 do \$10.00, delane iz težkega volnenega blaga.

Dekliške Sample Suknje \$8.75—za od 12 do 14 let, vredne navadno do \$15.00. Delane iz težkega striped plush, wool plush in Metelamb, ter obšite s kožo.

Tretje nadstropje---3rd Floor
Znižane cene na ženskih jopičih.

RAZPRODAJA KRIL.

Ta krila so narejena v izdelovalnici najmodernejših kril. Cene so zaznamovane za to prodajo.

SERGE KRILA.

Posebna zaloga ženskih volnenih Serge kril, črnih, plavih, full flare, vredna \$3.75, zdaj samo\$2.98

FINA VOLNENA KRILA.

Velika izbor naših finih All Wool Poplin, Chuddah in Serge kril, ki so se prej prodajala po \$5.75 in \$5.95, zdaj pa samo\$4.69

BELI ORGANDY JOPIČI.

Beli ženski Organdy jopiči, krasno obšiti s belimi špicami in z velikim Sailor ovratnikom, zdaj samo 89c

RAZPRODAJA OBLEK.

Resnična izprodaja vseh ženskih svilnatih in volnenih oblek. Vse te sezonske mode. Ako jih ne vidite ne morete biti prepričani o nizki ceni.

SVILNATE OBLEKE.

Zaloga Sample oblek za dame iz čiste svile vseh barv. Dokler zaloga 27tih ne poide jih dobite po\$5.90

VOLNENE OBLEKE.

Ženske fine volnene obleke, rujave, črne in plave, lepo obšite, sedaj prodajamo po\$4.98

Drugo nadstropje---2nd Floor
Moške in mladeniške obleke in vrhne suknje.

Vse so nove mode bodisi široke ali ozke iz gladkega ali negladkega blaga. Obleke so iz čistega volnenega blaga in veliko raznovrstnih barv.

\$10, \$12, \$15, \$18, \$20, 25.

Moške Canvas suknje—Rujave in črne Canvas suknje, corduroy ovratnik, obšite s blanket platnom, velikosti 36, 38 in 40, navadna cena \$1.75, zdaj samo\$1.15

Moške Corduroy suknje—z velikim ovratnikom, težko obšite z blanket blagom, velike 36, 38. Navadno po \$3.50, zdaj\$2.25

Moške Golf kape—Vse volnene, črne, kosmate znotraj in za doli potegniti, zdaj55c

Moške usnjate kape—znotraj kožnate in za na ušesa potegniti, velikost od 7½, 7¾, 7¾, zdaj po29c

Moški Overalls in Jaketi—American plavi Apron Overalls, front z žepi, žep od zad in ob hlačnici, tudi žep za uro in pisalo, velikosti 32, 34, 36, 38, 40, cena48c

Jackets—Istotako blago, navadni žepi, veliki od 36 do 44, zdaj samo 48c, (le dva enemu odjemalcu).

Moški težki Overall Jackets—Posebno veliki in težki, American dye, vsi dvojno in trojno šiti, velikost 46, 48 in 50. Navadna cena \$1.25, zdaj znižana na90c

Deške obleke—Volnene bežane Cassimere obleke, rujave in temnobarvne. Delane v Norfolk in pinch back style. Velikosti 7 do 16, cena\$3.35

Deške dolge vrhne suknje—Temne in sive barve, vse volnene in polvolnene, obrnjen ovratnik. Velikosti od 13 do 16 let.

\$3.90 vredne po \$2.75. \$10 vredne po \$6.95

\$4.50 vredne po \$3.25. \$12 vredne po \$7.95

Deške vrhne suknje (Boy's Chincilla Overcoats)—Višnjeve in sive barve, button to neck style, z pasom naokoli, serge lined; 3 do 8, zdaj samo\$6.65

Boy's Flannel Rompers—Sivi, črni stripe stripe Flannel Rompers, ovratnik, žepi, in pas obšito rudeče, veliki od 2, 4 in 6, zdaj samo po39c

Mackinaws za dečke—črni plaid patterns, patch žepi, pinch back style, velike za 7 do 15 let stare, po\$4.50

Deške Canvas suknje—črne in rujave canvas suknje, obšite z blanket platnom, corduroy ovratnik, posebno fina stvarca za viharo zimsko dobo, za dečke stare od 12 do 20 let, navadna cena \$1.25, zdaj samo175c

Moške Blue Serge hlače—Temnoplave serge standard barve, tunnel belt looks, plain, cuff effect, velikost 28 do 42 v pas, po\$2.75

Moške Jean hlače—Temnosive in mešane barve, gladke, dvojno šite obrobo, riveted buttons. Nikjer jih ne dobite tako ceno, po\$1.25

Deške kratke hlače—Temni Mixed Cotton Worsted, velike za 6 do 16 let, par po48c

Glavni prostor---1st Floor
Januarska razprodaja čevljev.

Cevlje smo razdelili v dva velika oddelka in obljubimo odjemalcem največjo vrednost kar se je še kdaj ponujala kjerkoli. Moda in usnje je pravo, dovolj navadnih in izrednih velikosti na izbor, suknene ali usnate golenice, na gumble ali trakove. Navadna cena je \$3.00, \$3.50 in \$4.00 v obeh velikih oddelkih.

Izber v zalogi št. 1 \$1.35

Izber v zalogi št. 2 \$1.95

HIŠNI SLIPERJI.

Dekliški in otroški sliperji iz felta s težkimi felt podplati, veliki do 2, zdaj na izbor za to prodajo po39c

OTROŠKI ČEVLJI.

Otroški Kid čevlji, ročno šiti podplati, istotako pete, obšite s bombažem ali flannel, na gumble, od 2 do 8 let, po75c

MOŠKE ŠKORNJE.

Moške 15 do 18 col visoke škornje, iz težkega blaga, dvojni podplati, imamo jih le 15 parov, le 11 velikosti, navadna cena \$5.90, pri tej razprodaji po\$3.90

MOŠKI VRHNJI ČEVLJI

Moški težki vrhni čevlji z zaponkami od 7 do 12 velikosti. Posebna vrednost. Zdaj jih prodamo po98c

RAZPRODAJA PLATNA IN ROČNIKOV.

STORM SERGE

36 in. široko volneno, črno, maroon, plavo in rujavo platno, posebna cena yardu50c

SILK POPLIN

36 in. široko vseh barv, posebna cena yd. 87c

FANCY VOILE

svilnato, lepo voile blago, za obleke, nova moda, posebna cena yd.35c

KIMONA FLANNEL

27 col široko, temnih in bledih barv, vredno 15c, zdaj yd po9½c

GERMAN CALICO

31 col široko, čisto indigo višnjevo barvo, navadna cena 15c, pri tej prodaji yd po 10½c

MERCERIZED POPLIN,

najboljše blago te vrste, večinoma temnih barv. Posebnost, yard po25c

BELO BLAGO

za damske jopiče, fino blago, striped in figured fabrics, navadna cena 35c, zdaj yard po19c

OUTING FLANNEL,

posebno fino blago, temno in bledo progasto, tudi plain twilled, ter prav bledovišnjevo flannel, yard po8½c

Curtain Goods.

Zaloga blaga za zaveso, posebno fino mrežje s priprostimi ali okrašenimi obrobo, vredno 40c yard, zdaj po29c

FEATHER TICKING

rudeče in belo šarano, posebno fino blago, vredno 35c, zdaj yard po25c

TURŠKI ROČNIKI

22x44 col. bleached, posebno težki, navadna cena 25c, a pri tej prodaji yard po19c

Stern's Trading Stamps

so najvrednostnejši v Jolietu.

Edna taka Sternova Znamka je vredna toliko kot dve ali štiri katere druge vrste trgovske znamke na trgu, ker za naše znamke dobite dva do štirikrat več blaga, kakor s katerimi drugimi znamkami. Za te naše znamke dobite tako blago, kakoršno rabite, pa tudi po oni ceni, kakor ste je možni istočasno kupiti pri nas s pravim denarjem Zjedinjenih držav.